

Фармакологияның даму тарихы

- Ерте заман
- көне заман - үнді, мысыр, араб елдерінде дәрілерді дайындау құпиялық жолмен ашылған
- Медицинаның атасы Гипократтың (377-460 б.д.б.) кезінде дәрілік заттар туралы ғылым болмаған

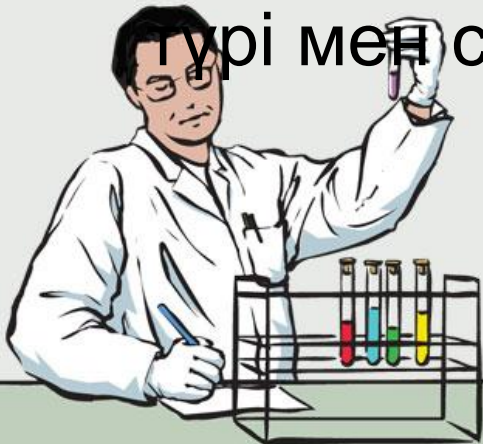
- Дәрілер жөніндегі ғылым өзінің бастауын Диоскорид кезеңінен бастайды. Ол Гипократтан кейін 500 жыл өткеннен кейін, сол кезеңдегі барлық (400-дей) дәрілердің қасиеттері жөнінде кітап жазып шығарған

- Дәрілердің дамуына Клавдий Галеннің (127-200 ж.б.д.б.) қосқан еңбегі ерекше. Ол дәрілік түрлерді (тұнба, қайнатпа, тұндырма т.б,) жасаған. Осы түрлер әлі күнге дейін **галенді** дәрілер деп аталады

- **Абу-Али-Ибн Сина (Авиценна)** медицина саласына өте үлкен үлес қосты (X ғасырдың аяғы, XI ғасырдың басы).
- Оның еңбегі 5 томнан тұратын “Медицина каноны” атты кітапта шыққан. Оның екінші томы дәрілік заттарды суреттеуге арналған, ал бесінші томы қиын және күрделі дәрілерді жасау мен қолдану жөнінде жазылған.
- Ол өзінің еңбегінде дәрілік заттардың қасиеттеріне, қатынастық мөлшерге, аурудың түрі мен сипатына қарай қолдануын баяндайды.

- XV ғасырда дәрілік заттарды жеке ғылым ретінде химияны уағыздаушы испандық Филиптус Теофрастус Бобтастус Фон Тонхейм (**Парацельс**) химиялық көз қараспен түсіндіріп, оның барлық денедегі өзгерістеріне сипаттама берген.
- Гомеопатия

- 1581 ж. Маскеуде бірінші аптека ашылды. XVII ғ. басында Маскеуде Аптекарлық бұйрық құрылды, медициналық ісін басқарып, дәрмектерді сатып алуымен дайындауын.
- Бірінші аптекарлық бақшалар пайда болды, дәрілік өсімдіктер егілді.

- Петр I реформалары дәрілер тануының дамуына үлкен маңыз берді. Арнайы жарлығымен Мәскеуде 8 аптека ашылды, олардан тыс жерде дәрмектерді сатуға тыйым салынған.
- Жаңа аптекарлық бақшалар пайда болды. Ең үлкен аптекарлық бақша Санкт-Петербуркте ұйымдастырылды (қазіргі кезде бұл РҒА Ботаника бағы территориясы).

- Дәрілік заттарды дайындаун және сапасын сәйкестендіру үшін 1778 ж. бірінші Мемлекеттік фармакопея латын тілінде, ал 1866 ж. – орыс тілінде шығарылды.

- XVIII ғасырдан бастап, Ресейде фармакологиялық зерттеу және мектептер ашыла басталды. Сондағы ең жақсы көзге көрінетін акушер-гинеколог Максимович-Амбодиктің 1783 жылы басылып шыққан «Врачебное веществословие или описание целительных растений» кітабы.

- XVIII - XIX ғғ. Ғылыми фармакология дами бастады.
- Экспериментальді фармакология Юрьев (Тарту) университетінде пайда болды. 1849 ж. Р. Бухгейм (1820-1879) әлемде бірінші экспериментальді фармакология лабораториясын құрды.

НЕОРГАНИЧЕСКАЯ
ФАРМАКОЛОГИЯ,

ОСНОВАННАЯ
НА
ХИМИКО ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХЪ НАЧАЛАХЪ.

А. А. Соколоваго

Орд Проф. Московскаго Университета

МОСКВА
Въ Смиродальной Типографіи, на Никольской улицѣ.
1871.

ФАРМАКОЛОГІЯ.

ЛЕКЦІИ

ПРОФЕССОРА КІЕВСКАГО УНИВЕРСИТЕТА

В. И. ДЫБКОВСКАГО,

ИЗДАНЫИ ПОСЛѢ ЕГО СМЕРТИ

В. Проценко и О. Штангеевичи.

подъ редакціей Гг. профессоровъ

В. А. БЕЦА, П. И. ПЕРЕМЕЖНО и Н. А. ХРЖОНЦЕВСКАГО.

— ❧ —

КИЕВЪ.

Тип. Н. и А. Давиденко (аренд. С. Кульженко и В. Давиденко).

1871.

ОСНОВЫ ФАРМАКОЛОГИИ

Н. П. Кравкова,

Профессора ИМПЕРАТОРСКОЙ Военно-Медицинской Академии

Часть I.

ИЗДАНИЕ ПЕРВОЕ

Издание К. Л. Риккера.

Спб., Невский пр., № 14.

Электрическая типография В. Я. Мильштейна, Нижегородская, 31.

1904.

- Совет үкіметі кезіндегі фармакология ғалымдарына М.П.Николаевты, Н.В. Лазаревті, С.В.Аничковты, В.В. Закусовты және т.б. жатқызуға болады. Бері келе фармакология пәнінің авторлары М.Д.Машковский (Дәрі-дәрмектер), П.В.Сергеев (Молекулярлық фармакология) В.Г. Кукес (Клиникалық фармакология), Д.А. Харкевич (Фармакология) және т.б. болып табылады.

- М.Д. Машковский ірі фармакологтар қатарына жатады (1908-2002). 66 жыл бойы ол Бүкілодақтық химико-фармацевтикалық институтында еңбек етті. Негізгі зерттеулер жаңа дәрілер іздеп табуына бағытталған.
- М.Д. Машковскийдің жетекшілігімен көптеген препараттар қолдануға енгізілді: опиоидты анальгетик промедол, α -адреноблокатор тропафен, м-холиномиметик ацеклидин, антигистаминды препараттар фенкарол және букарфен, бронходилататор тровентол, антидепрессанттар азафен, пиразидол, психостимуляторлар сиднокарб мен сиднофен және б.

М.Д. Машковский - «Лекарственные средства» анықтамасының авторы, 14 шығарылым.

- Инфекциялар химиотерапиясында З.В. Ермольеваның зерттеулері белгілі орын алды (1898-1974).
- Ұлы Отан соғыс кезінде З.В. Ермольева пенициллин шығарып алды.

- Прогресс фармакологии неизбежно сказывается на развитии клинических дисциплин. Так, появление средств для наркоза, местных анестетиков, курареподобных средств, ганглиоблокаторов и других препаратов способствовало успеху хирургии.

- Качественно новый этап в развитии психиатрии связан с открытием психотропных средств.
- Выделение и синтез гормональных веществ существенно изменили результаты лечения пациентов с эндокринными заболеваниями.

- Эффективное лечение бактериальных инфекций стало возможным только после получения антибиотиков и сульфаниламидных препаратов.
- Пересадку органов удалось осуществить главным образом благодаря созданию иммунодепрессивных средств.

